

תרגיל 5: הוצאות והיצע

שאלה 1

להלן טבלת נתונים של ייצור והוצאות משתנות של מוצר X. הטבלה מתייחסת ליצרן בודד, לשבוע יצור אחד, כאשר גודל הבנין וכמות הציוד קבועים בכמותם (וחומרי הגלם מצויים חינם). ניתן לשכור פועל לשבוע בלבד בשכר של 5 זוזים לשבוע.

עלות משתנה ממוצעת (זוזים ליחידה)	עלות שולית (זוזים ליחידה)	סה"כ עלויות משתנות בזוזים	שבועות של פועל לייצור יח' נוספת	תפוקה שולית לשבוע לפועל	מס' הפועלים (כל אחד עובד שבוע)	כמות המוצר X
					2	1
					5	2
					9	3
					14	4
					21	5
					30	6
					40	7

- א. השלם את הטבלה. הסבר את דרך החישוב של כל עמודה.
ב. צייר את עקומת ההוצאה השולית של היצרן הבודד (חבר את הנקודות הסמוכות בקו ישר), לשבוע.

בסעיפים הבאים הנח שמחיר השוק הוא 20 זוזים ליחידת X

- ג. מהי הכמות אשר היצרן יציע? מדוע לא יותר? מדוע לא פחות?
ד. חשב את רווח היצרן עבור כל כמות X מ-1 עד 7 יחידות; האם הרווח המירבי מתיישב עם תשובתך לסעיף ג?
ה. הממשלה הטילה אגרת ייצור בסך 18 זוזים לשבוע; האם כדאי ליצרן לייצר, וכמה?
ו. אם היצרן כבר שילם את האגרה לשבוע אחד ואין מחזירים את התשלום, האם כדאי לו לייצר באותו שבוע וכמה?
ז. אם גובה האגרה הוא 9 זוזים לשבוע, האם כדאי לו לייצר, וכמה?
ח. הנח שקיימים במשק 1000 יצרנים זהים בענף X, ומבנה ההוצאות של כל אחד מהם הוא כמו בטבלה למעלה. בנה את עקומת ההיצע של ענף X (לשבוע).

שאלה 2

חוה דעתך על שני המשפטים הבאים :

- א. "כל עוד מחיר המוצר גבוה מההוצאה הממוצעת, פירוש הדבר רווח חיובי ליצרן ולכן כדאי לו להגביר את הייצור".
ב. "בשיקולי היצרן לגבי כמות התפוקה, ההוצאה השולית הינה נתון פחות חשוב מההוצאה הממוצעת, משום שההוצאה הממוצעת משקפת את ההוצאה לכל יחידות התפוקה, בעוד שההוצאה השולית מתייחסת ליחידת התפוקה האחרונה בלבד".

שאלה 3

הנח שבמשק המתואר בשאלה 3 של תרגיל 3 יש 850 פועלים. נוסף לחקלאות, יש במשק גם מלטשת יהלומים ליצוא המשלמת לעובדיה שכר קבוע של 390 זוזים לשנה. המלטשה מוכנה להעסיק בשכר זה כל פועל שירצה לעבוד.

א. לכל אחד מן המקרים הבאים, חשב וסכם בטבלה את הערכים הבאים: מספר הפועלים העובדים במלטשה, מספר הפועלים בייצור חיטה, שכר העבודה, וכמות החיטה המיוצרת במשק.

1. מחיר החיטה 0.20 זוזים לק"ג;
2. מחיר החיטה 0.40 זוזים לק"ג;
3. מחיר החיטה 0.45 זוזים לק"ג;
4. מחיר החיטה 0.50 זוזים לק"ג;
5. מחיר החיטה 1.00 זוזים לק"ג;
6. מחיר החיטה 2.00 זוזים לק"ג.

ב. שרטט את עקומת היצע החיטה במשק (שרטט את העקומה בצורת מדרגות).

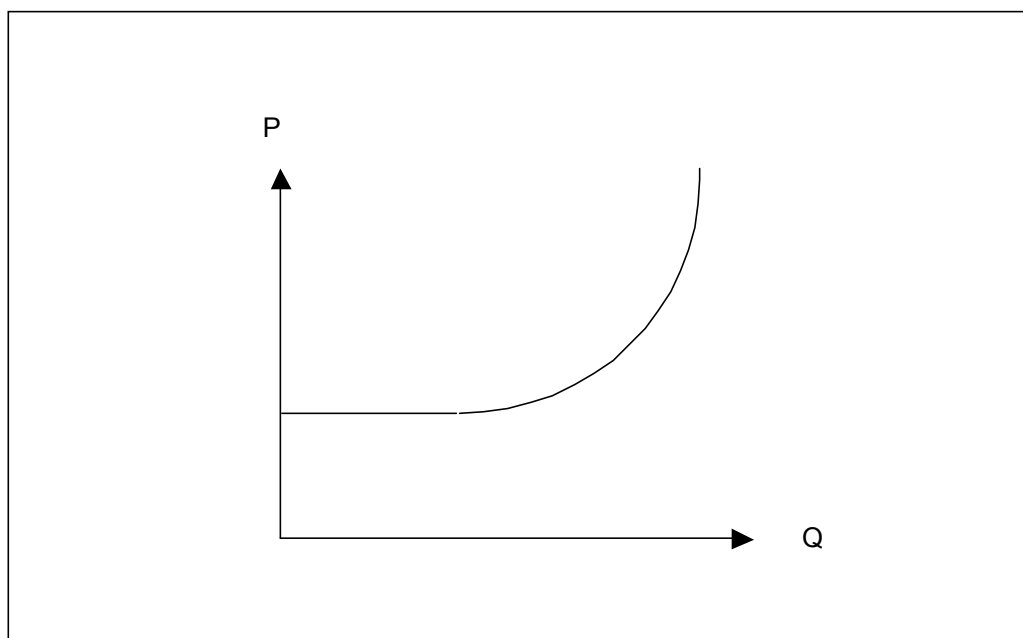
ג. הסבר במילים מדוע עקומת ההיצע שלהחיטה עולה משמאל לימין.

ד. הסבר מה גורם להיצע בלתי-גמיש לחלוטין (כמות שאינה משתנה עם שינוי המחיר) בתחום מסוים.

ה. האם משפט התחלקות התוצר מתקיים כאן?

שאלה 4

בציור למטה מתוארת עקומת היצע סכמתית של חיטה בישראל. מדוע לדעתך העקומה חותכת את ציר המחיר בערך גבוה מאפס? מה מביא לכך שיש לה קטע אופקי? מה הגורמים לתחום בו העקומה בלתי-גמישה לחלוטין (הקטע בו היא אנכית)? (בתשובתך התייחס לכמות הקרקעות במשק ולשימושים האלטרנטיביים).

שאלה 5

הנח שבעמק יזרעאל אפשר לגדל כותנה ואשכוליות בלבד. יבול הכותנה 800 ק"ג לדונם ומחירה ש"ח לק"ג. יבול האשכוליות 4 טון לדונם בעמק יזרעאל המערבי ו- 2 טון לדונם בעמק יזרעאל המזרחי. בעמק 100,000 ד', מהם 50,000 במערבי ו- 50,000 במזרחי. הוצאות הגידול **לדונם** (כולל האסיף והמשלוח) של הכותנה זהות לאלו של האשכוליות. שרטט את עקומת ההיצע של אשכוליות עמק יזרעאל (סמן את היחידות על הצירים).

שאלה 6

במשק קיימים 200 חקלאים זהים. להלן נתוני ההיצע של **חקלאי בודד** לחיטה.

<u>מחיר (ש"ח לק"ג)</u>	<u>כמות מוצעת בק"ג</u>
10	800
12	1500
14	2100
18	2600
20	3000
22	3300

- א. שרטט במערכתצירים את עקומת ההיצע השוקית.
- ב. הראה בשרטוט כיצד השתנתה עקומת ההיצע לאחרשיטפון שבו נסחפו 50 משקים.
- ג. האם ניתן לקבוע על סמך נתונים אלה מה יהיה מחיר החיטה? הסבר.
- ד. הנח עתה כי המחיר בשוק הוא 20 ש"ח לק"ג. מה תהיה הכמות המוצעת לפני ואחרי השיטפון?